

XVII JORNADA SOBRE LA HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA I L'ENSENYAMENT

“Antoni Quintana i Marí”

Barcelona, 15 i 16 de novembre de 2019

15 novembre 2019. Sala Nicolau d'Olwer. Institut d'Estudis Catalans

Carrer del Carme, 47 - 08001 – Barcelona

16 novembre 2019. Residència d'Investigadors (CSIC)

Carrer de l'Hospital, 64-08001 - Barcelona

Programa

Divendres 15

15:15 – 15:45	Lliurament de la documentació
15:45 – 16:00	Benvinguda i inauguració de la Jornada
16:00 – 17:00	PRIMERA SESSIÓ DE COMUNICACIONS Experiències i propostes didàctiques en la Història de la Ciència I Moderadora: Maria Rosa Massa Esteve

---

Soldevila, Cesc
Arrebola, Paula

Eratòstenes i la mesura de l'esfera de la Terra, una aventura en 3 actes

Garzón, Marina
Castells, Marina

La substancialització en l'estructuració teòrica sobre la calor a la història de la ciència. Un acostament didàctic

Romero, Fàtima,
Puig, Carles,
Massa, M. Rosa,
Guevara, Iolanda

Textos històrics per a l'aprenentatge de les matemàtiques: el cas dels nombres negatius

Ferragud, Carmel,
Lucas, Rut,
Domínguez, Rafaela,
Vidal, Antonio

La història com a ferramenta per a entendre la ciència farmacèutica del present

---

17:00 – 17:15	Debat
17:15 – 17:45	Pausa / cafè

17:45 – 18:45   **SEGONA SESSIÓ DE COMUNICACIONS**

Experiències i propostes didàctiques en la Història de la Ciència II

Moderador: Carmel Ferragud

Montava, Maria *Projecte educatiu de la reproducció de tres elements de la màquina de vapor de Francesc Santponç i Roca*

Bote, Sebastiana *Història de la ciència i de la tècnica a l'aula a Santa Coloma de Gramenet*

Pérez, Enric *El drama de la història de la ciència a l'aula*

Virgili, David *Quatre grans imperis investigant plegats les Matemàtiques de 2n d'ESO*

18:45 – 19:00 Debat

19:00 – 19:15 Pausa

19:15 – 20:30

TERCERA SESSIÓ DE COMUNICACIONS

La Taula Periòdica dels elements

Moderador: Pere Grapí i Vilumara

Muñoz Bello, Maria Rosa *Las preocupaciones de un profesor en la prehistoria de la tabla periódica*

Agudelo, Carlos Izquierdo, Mercè *Què ens diu ara la TP? Una mirada des de la història del pensament*

Solsona, Núria *La taula periòdica de les científiques*

Melià, Rosa Maria Puigvert, M. Tura *Ensenyament d'històries sobre color i elements en l'AITP*

Fernández, Josep Maria, Zaragoza, Carme *LA TAULA PERIÒDICA: desenvolupament històric i la seva importància en l'ensenyament de la química*

20:30 – 20:45 Debat

Dissabte 16

9:00 – 10:15

QUARTA SESSIÓ DE COMUNICACIONS

L'educació científica en la història

Moderadora: Fàtima Romero Vallhonestà

Roca-Rosell, Antoni	<i>Els orígens de l'ensenyament tècnic en escoles. Un nou model?</i>
Berenguer, Joaquim	<i>Instituciones de Géométrie de Jean-Baptiste de La Chapelle: un llibre dedicat als alumnes</i>
Eroles, Anna	<i>La metodologia didàctica en l'àlgebra de José Zaragoza</i>
Pons, Josep Maria	<i>L'assignatura d'història de la ciència i de la tècnica a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, trenta anys després</i>
Martínez, Domingo Massa, Maria Rosa	<i>Influencia de Euler en la enseñanza del concepto de función de Benito Bails (1731-1797)</i>

10:15 – 10:30

Debat

10:30 – 11:00

Lliurament del XVII Premi "Antoni Quintana Marí"

11:00 – 11:15

Pausa / Cafè

11:15 – 12:15

CINQUENA SESSIÓ DE COMUNICACIONS

Experiències i propostes didàctiques en la Història de la Ciència III

Moderador: Mònica Blanco Abellán

Hernández Ruiz, Abel	<i>Tales de Milet i la mesura de la Gran Piràmide de Kheops</i>
Solsona, Núria, Quintanilla, Mario, Ariza, Yefrin	<i>Filosofía de la ciencia, historia de la ciencia y didáctica de las ciencias: perspectivas teóricas actuales y emergencia del modelo de género</i>
Linero Bas, Antonio Herrero, Pedro, Mellado, Antonio	<i>Algunos apuntes sobre el beneficio de la historia de las matemáticas en la actividad docente e investigadora</i>
Páez Valencia, Paola Andrea, Cabrera Castillo, Henry Giovany	<i>Análisis de textos históricos científicos</i>

12:15 – 12:30

Debat

12:30 – 12:45

Pausa

12:45 – 13:30

CONFERÈNCIA

Presenta: Carmel Ferragud

Josep Simón Castel

Institut Universitari López Piñero. Universitat de València

La Màquina Universal: Mètode infal·lible per resoldre qualsevol problema pedagògic mitjançant la intuïció històrico-científica

13:30 – 13:45

Debat i cloenda de Jornada